

KADİR SÛRESİ

Turgut ÇİFTÇİ¹

İÇİNDEKİLER

Başlıklara tıklayınca ilgili konuya ulaşabilirsiniz.

AYDINLANMA GECEŚİ.....	1
KADİR SÛRESİ.....	2
LEYLETU'L-KADR.....	2
KADR SÖZCÜĞÜ.....	2
KADR VE KUR'AN.....	3
NEDEN GECE?	4
MELEKLER VE RUH, İLAHİ BİLİNÇ AŞILAR, MORAL VE GÜÇ VERİR.....	5
O GECE (AYDINLANMA SÜRECİNDE) NELER YAŞANIR?	6
BARIŞ VE ESENLİĞİN (SELAMIN) EGEMEN OLMASI.....	6

Kadir gecesini kutlayanlar, aynı zamanda Kur'an'ın birkaç sayfalık mealini/ tercümesini okuyup anlamı üzerinde düşünseler, kendilerine iyilik ederler.

AYDINLANMA GECEŚİ

İLAHİ BİLGİNİN VE İLAHİ HAKİKATİN ÖNEMİNİ, DEĞERİNİ VE GEREĞİNİ KAVRAMA – AYDINLANARAK GÜÇLENME (el-kadr) GECEŚİ

Kur'an, ilk kez Ramazan ayında, Kadir (ilahi bilginin ve hakikatin değerini ve gereğini - kadir kıymetini- kavrama) gecesinde, Allah Elçisi Muhammed (as)'e indirilmiştir. O ve diğer Müslümanlar, bu mesajı kavramış, içselleştirmiş, hayatlarına indirgemiş ve bunun sonucu aydınlanmışlardır. İşte bu aydınlanma, bir ömre bedeldir.

Her aydın, bir nedene dayalı olarak aydınlanmıştır. Aydınlanma, ancak doğru bilgi ve gerekli ilgiyle olur. Yer, mekân ve zaman sembolik öneme sahip şekilsel unsurlardır. Kur'an, hak ve adalet konusunda evrensel mesaj içeren temel bilgi ve hakikat kitabıdır. Bu aydınlananların davası, Allah'tan başka yüce kutsallar edinmemek, onların sözlü iletişimleri esenlik ve barış, son dilekleri ise, tüm varlıkların sahibine ve efendisine duydukları memnuniyettir.

DOĞANIN PLANLI PROGRAMLI OLMASI GİBİ HAYATI DA PLANLAYIP PROGRAMLAMAK

Allah; yaratmayı, plan ve programlı, ölçülü ve düzenli, dengeli ve uyumlu biçimde gerçekleştirmiştir. İnsanın gelişimi, yetişmesi ve neşvünema bulmasında da, planlı ve programlı gece çalışması, daha etkilidir.

Vahyin ana mesajını izlenmesi gereken hedef olarak görenler; kendileri ve diğer insanlarla ilgili ahlaki, sosyal, psikolojik, ekonomik, kültürel, sağlığa ve güvenliğe dair girdi ve çıktılarını, kâr ve zararlarını, kazanç ve kayıplarını gözden geçirmeli, bu plana uygun tedbirler almalıdır. Onlar; kısa vadeli, yıllık ve uzun vadeli planlarını, vahyin ana

¹ Eğitici - Araştırmacı

mesajında yer alan bu programa uygun yapmalıdır. Bu planların en ideali, bir ömre bedel olanıdır.

KADİR SÛRESİ

I - “Biz onu aydınlanarak güçlenme (el-kadr) gecesinde indirdik. Aydınlanarak güçlenme (el-kadr) gecesinin ne olduğunu sen nerden bileceksin ki! Aydınlanarak güçlenme (el-kadr) gecesini, bin aydan daha hayırlıdır.” (97Kadr/1-3)

II - “Tüm bu süreçte melekler ve ilahi bilinç (ruh), Rablerinin bilgisi ve kontrolü dâhilinde her türlü görev gereği merhale merhale iner de iner.” (97Kadr/4)

III - “O süreç, tan (şafak) vakti ağarmaya başlayınca kadar barış ve esenliktir (selâm).” (97Kadr/5)

Kadr Gecesi: İlâhi bilginin (el-ilm) ve hakikatin (el-hakk) değerini ve gereğini kavrama gecesi

Kadr sûresi, 5 ayettir. Nebiliğin 4. yılında Mekke’de ilk inen sûrelerden biridir. Kendisinden önce 10 veya 20 küsur sûre inmiştir. Bunlar;

Alak – Kalem – Müzzemmil – Müddesir – Fatiha – Tebbet – Tekvir – A'lâ – Leyl – Fecr – Duha – İnşirah – Asr – Âdiyat – Kevser – Tekâsür – Maun – Kâfirun – Fil – Felak – Nâs – İhlâs – Necm – Abese – Kadr

Bu sûreler, bir bütün olarak değil, onların bazı bölümleri inmiştir. “Biz onu indirdik” derken kastedilen işte bu sûrelerdeki ilgili temalardır.

SÛRE, ÜÇ TEMADAN OLUŞUYOR:

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ * وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ * لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

I - “Biz onu aydınlanarak güçlenme (el-kadr) gecesinde indirdik. Aydınlanarak güçlenme (el-kadr) gecesinin ne olduğunu sen nerden bileceksin ki! Aydınlanarak güçlenme (el-kadr) gecesini, bin aydan daha hayırlıdır.” (97Kadr/1-3)

LEYLETU'L-KADR...

Kadr(in) gecesi (leyletu'l-kadr), dilbilgisi yönünden isim tamlamasıdır; kadr tamlayan, gece tamlanıdır. Bu yüzden tamlamadaki vurgu, kadr sözcüğünedir, geceye değil... Nitekim Adalet Günü veya Gecesi'ndeki vurgu da, adaletin gerçekleşmesiyle ilgilidir; buradaki gün veya gece işin özüyle ilgili değildir, işin gerçekleşmesiyle ilgili uygun zamandır. Evlilik gününde evliliğin, veda gününde vedanın, moral gecesinde moralin, eğitim gecesinde eğitimin, askere uğurlama gecesinde askere uğurlamanın önemi kastedilir; gün ve gece değil.

KADR SÖZCÜĞÜ...

Kadr sözcüğünün anlamı, kadir kıymet bilmekten geliyor; bir şeyin önemini, değerini ve gereğini bilmek, onu kavramaktır.

“Allah’ı gereği gibi takdir edemediler”² ayeti, ‘Allah’ın önemini, değerini ve gereğini yeterince kavrayamadılar’ demektir.

Kadr sözcüğü, başına belirlilik takısı almış ve bu sözcük, (Kitab’ın) indirilmesi³ fiiliyle ilişkilendirilmiştir. Bu belirlilik, indirilen Kitabın veya Kur’an’ın temel nitelikleriyle ilgilidir. Çünkü anlamı, önemi, değeri ve gereği bilinmesi lazım olan şey, Kur’an’ın temel mesajıdır.

Ayetteki ‘onu’ zamirinden amaç, Kitap’tır. (Bkz. 44Duhan/2-3) Kitaptan amaç, nesnel ilkeler ve yasalardır.⁴ Onlar da Kur’an’ın ayetleridir.⁵ İndirmekten amaç, ilahi mesajın, ahlaki erdemlerin kişinin zihin ve gönül dünyasına lütfedilmesi, ikram edilmesidir.

KADR VE KUR’AN...

Kur’an’ın en temel özelliği, bilgi kitabı olmasıdır. O, hayata dair temel ve kesin bilgiler içerir.

“Sana gelen kesin bilgiden (el-ilm) sonra onların keyfi görüşlerine uyarsan...”⁶ ayeti bu gerçeği ifade etmektedir. Evet, Kur’an, bir muska veya büyü kitabı değil bilgi kitabıdır. Bu bilgiler, hakikat içerir.

“Rabbinden sana gelen hak(ikat)tan sonra onların keyfi görüşlerine uyma...”⁷ ayeti de bunu teyit etmektedir.

Tüm bunlar şu gerçeği ifade etmektedir: Kadir gecesiyle kastedilen, Kur’an’da bildirilen bilginin (el-ilm) ve hakikatin (el-hakk) anlamını, önemini, değerini ve gereğini kavrama gecesi olmasıdır. Burada vurgu, geceye değil, bilgi ve hakikatin önemini, değerini ve gereğini kavrama üzerinedir.

İşte bu hakikat temelli bilgi; karanlıklar ve belirsizlikler içinde yaşayan insanlar için önlerini aydınlatıcı (nûr), canlılığını, enerjisini, yaşam kaynağını, ısıltısını yitirmiş insanlar için ilahi bilinç (rûh), ne yapacağını bilmeyen insanlar için nasihat (mev’iza), bildiklerini içselleştirmemiş insanlar için bir hatırlatıcı (zıkrâ), bunalım ve sıkıntı içinde yaşayan insanlar için sıkıntıları giderecek çözümler sunan (şifâ’), umudunu kaybetmiş insanlar için kurtuluş rehberi (rahmet), yolunu kaybetmiş insanlar için yaşam rehberi (hudâ), değerler arayan insanlar için değerlerle donatılmış (kerîm), anlaşmazlıkları adil biçimde çözebilecek hüküm kaynağı (hakîm), tutunacak bir kulptan yoksun insanlar için ilkeler sistemi (kitâb), tereddüt içinde yaşayan insanlar için doğruluk/turnusol kriteridir (furkân). Dikkat edilirse, tüm bunların hepsi, ancak sağlam hakikat bilgisiyle mümkündür. Kur’an’ın bu bilgi kitabı olma özelliği görmezden gelindiği veya ikinci plana itildiği içindir ki bu kavramlar bilgi temelinden kopuk biçimde yorumlanmıştır. Bunun sonucu, Kur’an’ın indiriliş amacından uzaklaşmıştır. Kur’an’ın sunduğu bilgi sayesinde sıkıntılarınızı giderir, karanlıktan kurtulur, yolunuz aydınlanır, kafanız karışıklıktan kurtulur.

İşte bu temel bilgi yoluyla, ilk/öncelikli ışıkların, ilk/öncelikli bilinçlenmenin, ilk/öncelikli nasihatların, ilk/öncelikli hayata dair çözümlerin gelmesidir.

² 6En’am/91; 22Hacc/74; 39Zümer/67;

³ NELERİ İNDİRDİK: Kitap indirdik: 4/105; 5/48; 6/92,155; 14/1; 16/64; 21/10; 29/47,51; 38/29; 39/2,41; 44/3; 57/25; Kur’an’ı indirdik: 12/2; 17/105-106; 20/2,113; 59/21; Hüküm indirdik: 13/37; Zikri indirdik: 16/44; 21/50; Apaçık ayetleri indirdik: 22/16; 24/1,34,46; 58/5; Size nur indirdik. 4/174; 64/8

⁴ Mubin Kitap: 12/1; 26/; 28/2; 43/2; 44/2

⁵ Mubin Kitap, Kur’an’ın ayetleri: 27/1

⁶ Sana gelen kesin bilgiden sonra: 2Bakara/120,145; 3Al-i İmran/61; 13Ra’d/37; İbrahim’e bilgi gelmişti. 19/43; Bilgi ve iman verilenler: 30/56; Bilgi verilenler övülmüştür. 3/7,18; 4/162; 16/27; 17/107; 22/54; 27/42; 28/80; 29/49; 30/56; 34/6; 35/28; 47/16; 58/11; Kitap halkı bilgi geldikten sonra aralarında anlaşmazlığa düştüler. 3/19; 10/93; 42/14; 45/17; Rabbinizden size bir öğüt (zikr) geldi. 7A’raf/63,69; Size Rabbinizden basiretler (somut göstergeler) geldi. 6En’am/104; Size Rabbinizden beyyine (somut delil) gelmiştir; aynı zamanda huda ve rahmet olan... 6En’am/157; Rabbinizden size burhan gelmiştir. 4/174.

⁷ Sana gelen hakikatten sonra: 5Maide/48; 60Mumtehine/1; Rabbinden size hak gelmiştir: 10Yunus/108; Rabbinden sana hak gelmiştir: 10Yunus/94; 11Hud/120; Müminlere meviza ve zikra gelmiştir: 11Hud/120; Size burhan gelmiştir. 4Nisa/174.

Öyleyse, kadr(in) gecesinden amaç, aydınlanarak güçlenme gecesidir. Aslolan aydınlanmadır. Aydınlanma bir süreç işidir; bir anda başlayıp bir anda bitmez. Bu süreç için o günkü koşullarda en uygun zaman gecedir. Ancak mesajı doğru okuyamayanlar, geceyi aydınlanmanın önüne geçirmekte, hatta Kandil geceleri diye gecelerin kutsiyetine inanmaktadır. Oysa kutsiyet, aydınlanmayı sağlayan mesajda, esasında o mesajın gerçek sahibi olan Allah'tadır.

Bin aydan hayırlı olan aydınlanmadır. Aydınlanma'nın mekânı, zamanı, saati, koordinatları, yaşı, cinsiyeti ikinci plandadır. Musa (as), geçici kutsiyet kazandırılan Tuva vadisinde; İsa (as), Zeytin dağında; Muhammed (as), güvenli kent olan Mekke'de aydınlanmıştır. Aydınlanmanın (kadr-in) zamanı ve yeri, aydınlanmanın önüne geçmemelidir.

"Bin aydan hayırlıdır" ifadesindeki 1000 ay, 83 yıl, 3 ay gibi bir zaman sürecine denk gelmektedir. Bu ise, Kitab'ın ölçülerine göre ortalama bir ömrü ifade etmektedir. 2013 verilerine göre, çoğu Batı ülkesinde ortalama yaşam süresi 80'lerde, Türkiye ve bazı Ortadoğu ülkelerinde 70'lerde, Nijerya ve Sudan gibi bazı Afrika ülkelerinde ise 50-60'lardadır.

Sûrede namaz ve oruç vurgusu değil, indirilen mesaj vurgusu hâkimdir. Demek ki bu gecede sabaha kadar kâim (namaz kılan), akşama kadar sâim (oruç tutan) olmayı gerektirecek bir istek söz konusu değildir. Nitekim bu sûre indiği zaman namaz ve oruç henüz emredilmemişti.

Bu gece indirilen ayetlerin insanın bilinç dünyasında yarattığı anlam, önem ve değer ve artık bu kişinin planlı programlı, ölçülü ve dengeli biçimde yaşam süreceğine dair onda oluşan bilinç, irade ve kudreti ifade etmektedir. Bu ise, karanlıktan fecre çıkışı, bir bilinç yarılmasını ve aydınlanmayla birlikte bir bilinç patlaması olduğunu görüyoruz.

NEDEN GECE?

Bu işin, neden gün veya gece yapıldığı sorgulanabilir. Bir işi gündüz veya gece yapmak, yapılacak işin veya işi yapacak kişilerin, o zaman sürecinde daha uygun/müsait olmasıyla ilgilidir.

İnsan açısından her iş, bir yerde ve bir zamanda yapılır. Yer ve zaman, işin özünü değil, ihtiyaç ve uygunlukla ilgilidir.

Gündüz, insanların işleri vardır. Onlar; işinde gücünde, dükkânında pazarında, tarlasında ve mezarında, bağında bahçesinde, çayırında bayırında, koyunuyla keçisiyle, davarıyla sürüsüyledir. Katılımcıların hepsini, bu meşguliyetlerinden dolayı gündüz bir araya toplamak zordur. Nitekim günümüzde sohbet veya çeşitli amaçlarla bir araya gelenler, işinden gücünden döndükten sonra bu faaliyetlerini gerçekleştirmektedirler. Cumartesi ve Pazar tatilleri, yeni bir olgudur. Türkiye'de cumartesi 1974'de, Pazar 1935'de resmi tatil edilmiştir. Kırsalda ise, Cumartesi veya Pazar diye bir tatil söz konusu değildir.

Nitekim Kur'an'ın ilk inen ayetlerinde gündüzün çalışma hayatıyla ilgili olduğuna, onu sekteye uğratmamak için gece çalışmasına ve planlamasına önem verilmektedir:

"Gecenin birazı hariç olmak üzere geceleyin kalk/aktif ol. (Gecenin) yarısı miktarınca. Yahut ondan birazını eksilt. Yahut buna biraz ekle. Kur'an'ı belli bir düzene göre etüt et. Şüphesiz biz sana (sorumluluğu) ağır bir söz bırakacağız. Çünkü gece faaliyeti/çalışması, hem daha etkili, hem de söz bakımından daha sağlamdır. Çünkü gündüzleri seni meşgul edecek yığınla iş var." (73Müzzemmil/2-7)

Kur'an'ın indirildiği gece, gecelerden bir gecedir. 'Gece' sözcüğü belirtisiz kullanılarak geceye olağanüstü anlam yüklemenin önüne geçilmiştir. Ancak indirilen Kitap sayesinde gece bereketlenmiş, verimi diğer gecelerden daha artmıştır. Tıpkı 'günümüzü veya gecemizi verimli geçirdik' sözünde olduğu gibi, geceyi verimli kılan Kur'an'dır. Kur'an'sız, Kur'an'ın amaçlarıyla çelişen gece mübarek, bereketli ve verimli değildir.

"Biz onu mübarek bir gecede indirdik. Çünkü biz, uyarıcıyız." (44Duhan/2)

MELEKLER VE RUH, İLAHİ BİLİNÇ AŞILAR, MORAL VE GÜÇ VERİR

تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ

II - “Tüm bu süreçte melekler ve ilahi bilinç (ruh), Rablerinin bilgisi ve kontrolü dâhilinde her türlü görev gereği merhale merhale iner de iner.” (97Kadr/4)

Melekler ve bilinçlendirici-aydınlatıcı vahiy mesajı (ruh), Rablerinin bilgisi ve kontrolü dâhilinde her türlü görev, iş ve olay gereği merhale merhale iner de inerler.

İnsanın iyilik melekeleri; onun içindeki dürüstlük, hak adalet, merhamet, dayanışma ve yardımlaşma melekeleri (kabiliyetleri, yetenekleri) harekete geçince, onu erdemli davranmaya itince, ilahi mesaj adım adım onun içine işler ve onu güçlendirir.

İyilik melekeleri ne zaman harekete geçer? Ortada bir sorun, sıkıntı ve ihtiyaç olunca... Bunları çözecek bir irade ortaya çıkar; bu irade güçlendikçe, Allah, ona vahiy yoluyla veya içine doğuracağı bilgiyle destek olur.

Melekler, Rablerinin bilgisi ve kontrolü dışında bir iş yapmazlar. Bu ise, her bir iş, her bir olay ve her bir görevle ilgilidir.

a) Melekler, vahiy yoluyla ilahi mesajı (ruhu) indirmek amacıyla inerler:

“Melekleri, kullarından uygun gördüğü kimseye, emrinden olan ruh (vahiy) ile indirir: “(İnsanları) Benden başka tanrı yoktur, benden korkun! diye uyarın!” (der).” 16/2

De ki: “İnananları sağlamlaştırmak ve Müslümanlara yol gösterici ve müjde olmak üzere onu, Ruhul-Kudüs (Cebrâil) Rabbinden gerçek (bilgi) olarak indirdi.” 16/102

“Onu, er-Rûhu'l-Emin (güvenilir ruh, Cebrâil) indirdi.” 26/193

b) Melekler, inananlara moral, destek ve güç vermek amacıyla inerler:

“Rabbimiz Allah’tır’ deyip, sonra dosdoğru yaşayanların üzerine melekler iner de iner: ‘Korkmayın, üzülmeyin, size vaat edilen cennetle sevinin!’ (derler).” (41Fussilet/30)

“Hani sen mü’minlere, ‘Rabbinizin, indirilmiş üç bin melek ile yardım etmesi size yetmez mi?’ diyordun. Hayır! Ama eğer sıkıntıya göğüs gerer ve O’na karşı sorumluluğunuzun bilincinde olursanız, düşman aniden size saldırdığında, Rabbiniz akın akın gelen beşbin melek size yardım edecektir!’ **Allah, bunu size sırf bir müjde olsun ve kalpleriniz bununla yatışsın diye yaptı. Yardım ve zafer ancak mutlak güç sahibi, hüküm ve hikmet sahibi Allah katındadır.** (Allah bu yardımı) inkâr edenlerden bir kısmını kessin veya perişan etsin de umutsuz olarak dönüp gitsinler (diye yaptı).” 3Al-i İmran/124-127

“Siz Rabbinizden yardım istiyordunuz, O da: ‘Ben size birbiri ardınca bin melek ile yardım edeceğim’ diye duanızı kabul buyurmuştu. **Allah bunu, sadece bir müjde olsun ve onunla kalpleriniz yatışsın diye yapmıştı. Yoksa yardım ancak Allah katındandır.** Şüphesiz Allah, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. **Hani (Allah) kendi tarafından bir güvenlik olarak sizi hafif bir uykuya daldırıyor; sizi temizlemek, sizden şeytanın vesvesesini gidermek, kalplerinizi pekiştirmek ve ayaklarınızı sağlam bastırmak için üzerinize gökten yağmur yağdırıyordu.** İşte o anda Rabbin meleklerle şöyle vahyediyordu: ‘Ben sizinle beraberim, müminlere sebat verin. Kâfirlerin yüreğine korku salacağım, hemen boyunlarının üstüne vurun, parmaklarına, parmaklarına vurun.” (8Enfal/9-13)

c) Melekler, ilahi adaleti sağlamak için inerler:

“(Melekler) Biz ancak Rabbinin emriyle ineriz. Önümüzde, arkamızda ve bunlar arasında olan her şey O'na aittir. Rabbin, asla unutkan değildir.” 19/64

“Allah O'dur ki yedi göğü ve yerden de onların benzerini yarattı. Emir, bunlar arasında iner ki Allah'ın her şeye kadir olduğunu ve Allah'ın bilgice her şeyi kuşatmış bulunduğunu bilersiniz.” 65/12

“Biz onlara melekleri indirseydik, ölümler kendilerine konuşsaydı ve her şeyi toplayıp karşılıklarına getirseydik, Allah uygun görmedikten sonra yine inanmazlardı; fakat çokları câhillik eder(kaprislerine uyar)lar.” 6/111

“Biz, melekleri ancak hak ve hikmete uygun olarak indiririz. O zaman da onlara mühlet verilmez.” 15/8

“Göğün bulutları parçalayıp meleklerin bölük bölük indirildiği gün...” 25/25

“Onlar, ille buluttan gölgeler içinde Allah'ın ve meleklerin gelmesini ve işin bitirilmesini mi bekliyorlar? Hâlbuki bütün işler tekrar Allah'a döndürölüp götürülecektir.” 2/210

“(İnanmak için) ille meleklerin gelmesini yahut Rabbinin gelmesini ya da Rabbinin bazı ayetlerinin gelmesini mi bekliyorlar? Ama Rabbinin bazı ayetleri geldiği gün, daha önce inanmamış, ya da imanında bir hayır kazanmamış olan kimseye, artık inanması, fayda sağlamaz. De ki: "Bekleyin, biz de beklemekteyiz." 6/158

“(İnkâr edenler) ille kendilerine meleklerin gelmesini yahut Rabbinin (azap) emrinin gelmesini mi bekliyorlar? Onlardan öncekiler de öyle yapmıştı. Allah onlara zulmetmedi, fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.” 16/33

“Eğer ikiniz, kalplerinizin sapmış olmasından dolayı Allah'a tövbe ederseniz (ne a'lâ). Ve eğer peygambere karşı birbirinize arka olursanız (bilin ki) onun koruyucusu ve yardımcısı Allah, Cibril ve müminlerin iyileridir. Ayrıca melekler de ona arkadır.” 66/4

O GECE (AYDINLANMA SÜRECİNDE) NELER YAŞANIR?

“Tüm bu süreçte melekler ve ilahi bilinç (ruh), Rablerinin bilgisi ve kontrolü dâhilinde her türlü görev gereği merhale merhale iner de iner.” (97Kadr/4)

“Biz onu mübarek bir gecede indirdik. Çünkü biz, uyarıcıyız. Hükümleri belli olan her türlü görev onda (o gecede) ayırt edilir. Kendi katımızdan bir görev olarak... Biz hep mesaj gönderenler olduk. Rabbinden bir rahmet olarak... O, hep duyandır, hep bilendir.” (44/3-6)

İlahi bilginin ve hakikatin öneminin, değerinin ve gereğinin kavranarak aydınlanarak güçlenme (el-kadr) geces, çok verimli bir gecedir. İşte o gece; hükümleri belli olan hak ile batıl, reşitlik ile pespayelik, adalet ve zulüm, sorumluluk (takva) ile yozlaşmışlık (fısk), sadakat ile sahtelik (yalan) ayırt edilir. Bu ayırt etme bilinci, insan için hayati öneme sahiptir. Bu ayırtı yapabilen insan, aydınlanmışır.

BARIŞ VE ESENLİĞİN (SELAMIN) EGEMEN OLMASI

سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

III - “O süreç, tan (şafak) vakti ağarmaya başlayıncaya kadar barış ve esenliktir (selâm).” (97Kadr/5)

İşte bu, Kitap'la bilinçlenmenin, aydınlanarak güçlenmenin bir sonucudur. Bu sonuç, aynı zamanda amaçtır. Şafağın tomurcukları, selam biçiminde ortaya çıkar, görünür. Fıskıran tomurcuklar, barış ve esenliktir; güvendir, huzurdur, mutluluktur.